

Svenska som andraspråk för lärare åk 7-9, 45 högskolepoäng (1-45 högskolepoäng). Ingår i Lärarlyftet.

Uppdragsutbildning

45 hp

Swedish as a second language for teachers years 7-9

45 hp (1-45). Included in Lärarlyftet

960L73

Gäller från: 2021 HT

Fastställd av
Styrelsen för utbildningsvetenskap

Fastställandedatum
2020-12-09

Revideringsdatum
2021-03-12

Huvudområde

Inget huvudområde

Utbildningsnivå

Grundnivå

Fördjupningsnivå

G1X

Förkunskapskrav

Du som är anställd som lärare och har huvudmannens skriftliga godkännande.

Lärandemål

Lärandemål del 1

- visa grundläggande kunskaper om svenska språkets grammatik
- kunna analysera inlärares (åk 7-9) skriftspråkliga produktion
- visa grundläggande kunskaper om svenska språkets ljudsystem
- kunna använda sina teoretiska kunskaper vid analys av andraspråksinlärares svenska uttal och stavning.

Lärandemål del 2

- kunna tillämpa aktuella teorier och modeller vid bedömning och betygssättning av andraspråksinlärares skriftspråkliga produktion och diskutera det utifrån genus, etnicitet och flerspråkighet.

Lärandemål del 3

- kunna redogöra för teorier om läs- och skrivutveckling på ett andraspråk
- kunna analysera andraspråkselevs läs- och skrivefärdigheter med fokus på utveckling av läs- och skriveförmåga
- kunna föra ämnesdidaktiska resonemang med utgångspunkt i kursplanen och begreppet litteracitet när det gäller att arbeta med läs- och skriveförmågor i klassrummet

Lärandemål del 4

- kunna diskutera undervisningsämnets innehåll och struktur
- kunna redogöra för teoretiska utgångspunkter för organisation, planering och genomförande av andraspråksundervisning för inlärare i åk 7-9.
- kunna redogöra för olika språkutvecklande arbetssätt
- kunna planera undervisningsmoment inom ämnet
- kunna på en grundläggande nivå redogöra för aktuell forskning inom

området

- andraspråksundervisning
- kunna analysera läromedel med tyngdpunkt på läromedel avsedda för åldersrelevant undervisning (åk 7-9)

Lärandemål del 5

- kunna redogöra för olika texttypers syfte, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag.
- kunna föra ämnesdidaktiska resonemang med stöd i aktuell forskning rörande arbete med skolans texttyper och språkutvecklande arbetssätt.
- kunna planera undervisningsmoment för arbete med olika texttyper utifrån ett språkutvecklande perspektiv

Lärandemål del 6

- ha satt sig in i och kunna reflektera kring förhållandet mellan språk och situation
ha satt sig in i forskning kring gruppspråk och språklig identitet
- kunna föra ett insiktsfullt resonemang kring språkliga normer och attityder till olika språkbruk
- kunna diskutera flerspråkighet i förhållande till undervisningen

Kursinnehåll

Kursens delmoment

Del 1 Svenska språkets struktur i ett andraspråksperspektiv

I kursen studeras svenskans grammatiska system. Den studerande orienterar sig också om andra språks strukturer och reflekterar kring svårigheter i svenskan genom analys av andraspråksinlärares skriftspråkliga produktion. Även ordbildning behandlas.

I kursen studeras svensk fonetik och fonologi ur ett kontrastivt perspektiv med tyngdpunkt på svårigheter genom analys av andraspråksinlärares tal. Till detta knyts stavning.

Aktuella styrdokument:

Aktuella delar i Lgr 11 Svenska som andraspråk åk 7-9. T.ex.:

Språkets struktur med stavningsregler, skiljetecken, ordklasser och satsdelar.

Meningsbyggnad på svenska i jämförelse med elevens modersmål samt hur orsakssamband kan formuleras genom olika typer av bisatser.

Svenska språkets prosodi och uttalets betydelse för att göra sig förstådd. Olika variationer av talad svenska.

Del 2 Andraspråksutveckling och språkbehärskning

I kursens studeras aktuella teorier och modeller för bedömning av andraspråksutveckling och språkbehärskning: processbarhetsteori, felanalys och performansanalys och i anslutning till detta studeras inom ämnet de

förekommande kunskapskraven och betygssättning. I kursen behandlas även formativ bedömning som utgångspunkt för språkutveckling och undervisningens innehåll i förhållande till bedömningsstödet Bygga svenska Med utgångspunkt i texter skrivna av andraspråksinlärare studeras utvecklingsnivåer, vanligt förekommande typer av fel, och inlärares språkliga performans och språkbehärskning. Forskning kring språk och språkbruk behandlas och problematiseras när det gäller utveckling av vardagsspråk och skolspråk. Utifrån deltagarnas egna undervisningserfarenheter och forskning kring andraspråksutveckling studeras och diskuteras frågor när det gäller barns olika förutsättningar för språkutveckling. De perspektiv som aktualiseras, studeras och problematiseras i förhållande till andraspråksutveckling, undervisning och bemötande är genus, etnicitet, barn med särskilda behov och flerspråkighet.

Aktuella styrdokument:

Aktuella delar av Lgr 11. Svenska som andraspråk åk 7-9.

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära. Barns olika förutsättningar för läs- och skrivutveckling diskuteras med utgångspunkt i genus, etnicitet och flerspråkighet. Vidare behandlas frågor kring barn med särskilda behov och nyanlända.

Del 3 Läs- och skrivutveckling på ett andraspråk

Utifrån begreppet litteracitet analyseras kursplanen för ämnet Svenska som andraspråk med syftet att belysa de språkliga förmågor eleverna ska utveckla när det gäller att läsa, skriva och förstå olika texter. . I kursen studeras inledningsvis teorier och modeller för arbete med läs- och skrivutveckling på ett andraspråk. Dessa kunskaper om läs- och skrivutveckling ligger till grund för arbete med att planera undervisning med fokus på att utveckla läs- och skrivförmågorna. Kursdeltagarna arbetar med att utveckla kunskap om olika texter och multimodala texter med syftet att förstå att texters språk och struktur påverkas av textens syfte. Deltagarna arbetar med att planera undervisning för läs- och skrivutveckling utifrån ett genrepdagagogiskt perspektiv med fokus på både språk- och kunskapsutveckling. Till detta område behandlas och diskuteras frågor rörande arbete med att utveckla elevernas förmåga att söka information och analysera information ur ett källkritiskt perspektiv. Olika digitala verktyg studeras och diskuteras i förhållande till andraspråksutveckling och utveckling av läs- och skrivförmågorna. Till arbete med att utveckla eleverna läsförmåga diskuteras och problematiseras val av texter och litteratur ur både ett genus och kulturellt perspektiv.

Aktuella styrdokument:

Aktuella delar av Lgr 11. Svenska som andraspråk åk 7-9. T.ex.:

Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang.

Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska

uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.

Del 4 Den flerspråkiga undervisningssituationen

I kursen studeras inledningsvis styrdokument för skolämnet svenska som andraspråk samt studier av teoretiska utgångspunkter för organisation, planering och genomförande av andraspråksundervisning i åk 7-9. Kunskap om styrdokumenten ligger till grund för det fortsatta arbetet där fokus ligger på att planera och diskutera ämnets centrala innehåll utifrån ett inkluderande förhållningssätt där nyanlända elevers kulturella bakgrund och erfarenheter utgör utgångspunkten för fortsatt utveckling av språk, ämne och kognitiva förmågor. De pedagogiska och metodiska tillämpningar som studeras och diskuteras i förhållande till undervisning i ämnet Svenska som andraspråk är transspråkande, kolloborativt och laborativt arbetssätt och hur IT kan användas i en språk- och kunskapsutvecklande undervisning. Utifrån deltagarnas erfarenheter och forskning diskuteras hur undervisning kan organiseras för att bemöta elever med behov av särskilt stöd. Forskning kring utveckling av flerspråkighet genom transspråkande, modersmålsundervisning och studiehandledning, behandlas och diskuteras i förhållande till utveckling av språk, kunskaper och kognitiva förmågor.

Aktuella styrdokument:

Aktuella delar av Lgr 11. Svenska som andraspråk åk 7-9.

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära.

Delkurs 5 Skolans genrer och andra texttyper

I kursen sker en fördjupning av studier av skolans genrer och andra texttyper eleverna möter. I denna delkurs fokuseras texter i skolans alla ämnen, skönlitterära texter och vetenskapligt skrivande. Modeller för språkutvecklande arbetssätt och arbete med skolans genrer jämförs och diskuteras. I denna del diskuteras och problematiseras bruket av språk och den betydelse språkliga förmågan har för individens möjlighet att utöva inflytande. Deltagarna arbetar med att utveckla kunskaper kring sociokulturellt perspektiv på lärande och hur språket påverkas av det sammanhang den språkliga kommunikationen är en del av. Till denna del knyts även arbete med hur IT kan användas i undervisningen med syftet att utveckla språk och kunskaper.

Aktuella styrdokument:

Aktuella delar av Lgr 11. Svenska som andraspråk åk 7-9.

Beskrivande, förklarande, utredande, instruerande och argumenterande texter, till exempel tidningsartiklar, vetenskapliga texter, arbetsbeskrivningar och blogginlägg. Texternas syften, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag samt deras ord och begrepp.

Hur man citerar och gör källhänvisningar.

Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt resonemang.

Delkurs 6 Flerspråkighet

I denna kurs studeras och problematiseras förhållandet mellan språk och situation, liksom språkliga normer och attityder till olika språkbruk samt språket

som gemenskapsfaktor och social barriär. Här belyses och diskuteras också språkliga minoriteters situation och flerspråkiga samhällen. Ungdomars språkbruk och identitetsskapande utifrån ett flerspråkighetsperspektiv diskuteras och problematiseras på individ- och samhällsnivå.

Aktuella styrdokument:

Aktuella delar av Lgr 11. Svenska som andraspråk åk 7-9.

Språkets betydelse för att utöva inflytande och för den egna identitetsutvecklingen.

Etiska och moraliska aspekter på språkbruk, yttrandefrihet och integritet i olika medier och sammanhang.

Samtliga delar i kursen genomförs med utgångspunkt i de generella kompetenserna:

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sitt svenska tal- och skriftspråk så att de får tilltro till sin språkförmåga och kan uttrycka sig i olika sammanhang och för skilda syften. Det innebär att eleverna genom undervisningen ska ges möjlighet att utveckla språket för att tänka, kommunicera och lära.

Samtliga delar i kursen genomförs även med utgångspunkt i vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Detta görs bland annat genom kurslitteraturen som representerar dessa båda perspektiv, vilket också reflekteras i föreläsningar, seminarier och kursuppgifter.

Undervisnings- och arbetsformer

Arbetet inom samtliga delar består av föreläsningar (film), litteraturläsning, tillämpningsuppgifter, gruppdiskussioner samt skriftlig/muntlig redovisning (seminarier via nätverktyget Zoom).

Examination

Skriftliga individuella hemtentamen samt individuella muntliga redovisningar.

Betygsskala

Tregradig skala, U, G, VG

Övrig information

Planering och genomförande av kurs skall utgå från kursplanens formuleringar. Den kursvärdering som skall ingå i varje kurs skall därför behandla frågan om hur kursen överensstämmer med kursplanen.

Kursen bedrivs på ett sådant sätt att både mäns och kvinnors erfarenhet och kunskaper synliggörs och utvecklas.

Om undervisnings- och examinationsspråk

Undervisningsspråk visas på respektive kurstillfälle på fliken "Översikt".
Examinationsspråk relaterar till undervisningsspråk enligt nedan:

- Om undervisningsspråk är Svenska ges kursen i sin helhet eller till stora delar på svenska. Observera att även om undervisningsspråk är svenska kan delar av kursen ges på engelska. Examinationsspråk är svenska.
- Om undervisningsspråk är Svenska/Engelska kan kursen i sin helhet ges på engelska vid behov. Examinationsspråk är svenska om kursen ges på svenska eller engelska om kursen ges på engelska.
- Om undervisningsspråk är Engelska ges kursen i sin helhet på engelska. Examinationsspråk är engelska.

Institution

Institutionen för kultur och samhälle